

Tuulivoimarakentamisen sääntely vaatii todellisia muutoksia, ei hienosäätöä

Ministeri Kai Mykkänen otti Maaseudun Tulevaisuuden [kirjoituksessaan](#) kantaa nykyiseen energiatilanteeseen. Tuulivoiman suhteen mainittiin lunastuslain korjaus sekä kansallisen vähimmäissuojaetäisyyden asettaminen.

Ympäristöministeriö (YM) on myös päivittämässä maisemavaikutusten arvioinnin ohjeita, vastaamaan tuulivoimarakentamisen kokoluokan kasvua. Nämä ovat erittäin tärkeitä uudistuksia - jos ne toteutetaan oikein.

Omaisuuksensuojaa rikkova lunastuslaki tulee päivittää niin, että korvaustasot vastaavat maapohjan markkinahintaa, puuston arvoa sekä tulevia tuotto-odotuksia, kuten mahdollisia hiilinielukurvauksia. Liityntälinjojen rakentamisessa tulisi suosia metsää säästäviä toimenpiteitä, ml maakaapelointia.

Tuulivoimarakentaminen vaikuttaa omaisuudensuojaan laajemminkin. Rakentamisen vaikutusten voidaan katsoa olevan kohtuuttomia, jos kiinteistöjen arvo romahtaa, sillä se muodostaa tavanomaisesti omistajansa pääsiallisen omaisuuden, jonka tulee olla suojattu perustuslaissa ja Euroopan ihmisoikeussopimuksen 15 §:ssa tarkoitetulla tavalla.

Pohjoismaisten, satoja tuhansia/yli miljoona kiinteistökauppaa kattavien [tutkimusten](#) mukaan tuulivoimalat vaikuttavat negatiivisesti asuinkiinteistön arvoon erityisesti etäisyyksillä 0–2.5 kilometriä - sitä enemmän, mitä lähempänä ja mitä useammasta ja korkeammista voimaloista on kyse. Välkevaikutukset lisäävät vaikutusta.

Ruotsin tutkimuksissa vaikutus on -19–23 % etäisyyksillä 0–2 kilometriä, ja vaikutus jatkuu 8 kilometriin asti. Vaikutus Tanskassa on -8–12 % ja Norjassa -15–16 %. Tanskassa ja Saksassa tuulivoimayhtiöt joutuvat myös korvaamaan kiinteistön arvon alennuksen. Ruotsissa on suunnitteilla vastaava korvaus.

Nämä tutkimukset asettavat Suomen tuulivoimateollisuuden teettämän suppean selvityksen (1134 kauppaa) vaikutuksia vähättelevät - ei vaikutusta/voi nostaa asuinkiinteistön arvoa - tulokset kyseenalaiseksi.

Tärkein tapa vähentää monia haitallisia vaikutuksia ympäristöön, ml ihmisiin, onkin riittävä etäisyys voimalan ja häiriintyvän kohteen välillä. Suomessa ei ole virallista vähimmäisetäisyyttä asuinkiinteistön ja voimalan välillä. YM:ssä tulee huomioida, että ei ole hyväksyttävää eikä tarkoituksenmukaista asettaa vähimmäisetäisyydeksi yhtä kilometriä, ja väittää sen olevan parannus. Suomessa on lukuisia hankkeita, joissa sallitut tuulivoimamelutasot ovat ylittyneet etäisyyksillä 1.5–2.3 kilometriä.

Maakunnissakin tulee noudattaa varovaisuusperiaatetta sekä yhtenäistä sääntelyä. Päivityksen alla olevissa maakuntakaavoissa puskurietäisyydeksi asuinrakennuksen ja voimalan välille on pääsääntöisesti asetettu 1.5 kilometriä. Poikkeuksena Keski-Suomen ja Kainuun maakuntakaavat, joissa on hyväksytty puskuriksi vain yksi kilometri, jotta maakuntaan mahtuisi mahdollisimman paljon tuulivoimaa. Tällaiset erot asettavat maakuntien asukkaat eriarvoiseen ja hyväksikäytettävään asemaan.

YM on tilannut lainsäädännöllisen [selvityksen](#) koskien tuulivoimaloiden purkamista. Tällä hetkellä tuulivoimaloiden perustukset jätetään kustannussyistä pääsääntöisesti maaperään ja maisemoidaan, toisin kuin Ranskassa tai Saksassa. Purkurahastojen koot eivät myöskään yleensä vastaa todellisia purkukustannuksia. Selvityksen on laatinut etujärjestö Suomen Tuulivoimayhdistyksen jäsen, lakitoimisto Hannes Snellmann, jonka suositukset koskien perustusten purkamista ja soveltuvan lainsäädännön valintaa myötäilivät tuulivoimayhtiöiden, eivät maanomistajien tai yhteiskunnan etua.

Tuulivoimalat tulee asettaa ympäristöluvan varaiseksi toiminnaksi, kuten muu teollisuus. Ympäristölupa voidaan liittää myös purkamisen ja purkurahaston määrittely. Yhtiöt vastustavat ympäristöluvan määräämistä, sillä sen turvin kunnan ympäristöviranomaiset voivat valvoa

voimaloiden toimintaa, ja tarpeen vaatiessa mitata melutasot ja esittää korjaustoimenpiteitä voimaloiden toimintaan.

Lainsäädännön lisäksi on tärkeitä huomioida Luonnonvarakeskuksen tuoreen [katsauksen](#) havainnot - useat eläinlajit pakenevat useiden kilometrien päähän maatuulivoimalan rakentamisen seurauksena.

Kuten viime päivät ovat osoittaneet, hallitusohjelmaan kirjattu tuuliyhtiöiden osallistuminen säätövoiman rakentamisen ja ylläpidon kustannuksiin on välttämätöntä. Tuulivoimarakentaminen vaatii kokonaisvaltaista koordinoitua suunnittelua ja arviointia.

Riikka Rajalahti, MMT, Multia-Jyväskylä